

Betänkandet SOU 2008:03 Skyddet för den personliga integriteten

Bedömningar och förslag

(dnr Ju2008/675/L6)

Dnr 801-7388-08/112

2008-06-09

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Sammanfattning m.m.

Utredningens förslag påverkar inte i något direkt avseende och i stora delar inte alls verksamheten hos Kronofogdemyndigheten. Myndigheten avstår därför från kommentarer utöver mer allmänna synpunkter i anslutning till förslaget om grundlagsreglering och vad utredningen påtalat i fråga om registerlagstiftningen.

Kronofogdemyndigheten delar uppfattningen att en rättsregel som ger ett heltäckande grundlagsskydd för den personliga integriteten bör införas men är tveksam till om särskilda omröstningsregler ska träffa lagstiftningsförslag i den utsträckning som utredningen föreslår.

Enligt Kronofogdemyndigheten kräver hänsyn till skyddet för personlig integritet att en översyn av bl.a. registerlagstiftningen, eller i vart fall viss reglering i denna, kommer igång omgående.

Reglering i grundlag m.m.

Utredningen lyfter på ett tydligt sätt fram svårigheten med att få en samlad och begriplig bild av hur bestämmelser i regeringsformen, tryckfrihetsförordningen, yttrandefrihetsgrundlagen, Europakonventionen och nu snart även EU:s rättighetsstadga tillsammans påverkar skyddet för personlig integritet.

Trots nämnda svårighet delar Kronofogdemyndigheten bedömningen att det i grundlag bör införas en rättsregel som ger ett mer heltäckande integritetsskydd för enskilda gentemot det allmänna och som kan bidra till en mer genomtänkt, harmoniserad och systematiserad lagstiftning inom integritetsskyddsområdet. Samtidigt är det viktigt att särskilda omröstningsregler inte tillåts bidra till risker för att angelägen lagstiftning fördröjs om det inte är särskilt påkallat från ett medborgerligt förankrat integritetsskyddsperspektiv. Kronofogdemyndigheten är därför tveksam till om förslag till lagstiftning som gäller utbyte mellan myndigheter av s.k. skyddsvärda uppgifter med stark sekretess bör omfattas av särskilda omröstningsregler i den utsträckning som föreslås. Detsamma gäller lagstiftning som avser vissa moment i sådan uppgiftsbehandling som ofta regleras i s.k. registerlagstiftning (betänkandet s. 272f).

Registerlagstiftning m.m.

Utredningens påpekanden i fråga om bristerna i gällande registerlagstiftning bör uppmärksammas särskilt.

Många av dessa brister har sedan flera år tillbaka påtalats av ett flertal utredningar, myndigheter och experter. En väsentlig orsak till de problemen som registerlagarna står för är att de innehåller regler som bygger på teknik som inte längre används och på föråldrade begrepp som saknar verklighetsförankring i dagens samhälle. Dessa regler hindrar sådana förbättringar av skyddet för enskildas personliga integritet som är angelägna att vidta och fullt möjliga att åstadkomma med modern teknik. Omvärlden anpassar sig fortlöpande till nya tekniska lösningar och ställer naturligtvis krav på att även myndigheterna gör det. Det är besvärande att föråldrad lagstiftning hindrar detta, särskilt då det handlar om frågor av sådan vikt som integritetsskydd.

I ett modernt samhälle är stora informationssamlingar hos myndigheter oundvikliga. En effektivt förvaltning till gagn för medborgarna kräver i många och ständigt fler situationer att enskilda personliga förhållanden i olika avseenden och i olika omfattning samt av välgrundade och divergerande skäl "kartläggs" av skilda myndigheter. Att sådana kartläggningar innehåller särskilt skyddsvärda uppgifter behöver inte alltid innebära - och uppfattas sannolikt ofta inte heller av allmänheten som - "intrång i den personliga integriteten". I vart fall inte om uppgifterna inte missbrukas och om det inte är fråga om ren åsiktsregistrering och liknande.

Enligt Kronofogdemyndighetens bedömning bör det gå att få till stånd ett förstärkt och mycket gott integritetsskydd för uppgifter i stora uppgiftssamlingar hos myndigheter ganska snart med särskilda insatser. Sådana insatser bör ta sikte på en kombination av mer harmoniserade och verklighetsanpassade regler i registerförfattningarna - bl.a. om intern åtkomst till och elektroniskt utlämnade av uppgifter - i kombination med sekretessregler syftande till att minimera riskerna för missbruk av skyddsvärda uppgifter. Hänsyn till skyddet för den personliga integriteten kräver därför att en översyn av bl.a. registerlagstiftningen, eller i vart fall viss reglering i denna, omgående kommer igång. Kan detta inte ske tidigare bör uppdraget kunna lämnas till den förvaltningsdelegationen som Stabsutredningen har föreslagit ska inrättas om en sådan delegation kommer till stånd. (Se SOU 2008:22 "Ett stabsstöd i tiden").

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rikskronofogde. I den slutliga handläggningen har även t.f. biträdande rikskronofogden Annika Stenberg och verksjuristen Elisabet Ekman, föredragande, deltagit.

Eva Liedström Adler

Elisabet Ekman